

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Säästva arengu mõjuhindangud ja Euroopa Liidu kaubanduspoliitika”

(2011/C 218/03)

Raportöör: **Evelyne PICHENOT**

22. aprillil 2010 otsustas Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Säästva arengu mõjuhindangud ja Euroopa Liidu kaubanduspoliitika”.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav välissuhete seksioon võttis arvamuse vastu 7. aprillil 2011.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 471. istungjärgul 4.–5. mail 2011 5. mai istungil vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 161, vastu hääletas 3, erapooletuks jäi 4.

1. Järeldused ja soovitused

Selleks, et parandada Euroopa Liidu kaubanduspoliitikaga seotud säästva arengu mõjuhindangute tulemuslikkust, soovib Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee komisjonil see mehhanism läbi vaadata, võttes rohkem arvesse kodanikuühiskonnale muret tegevaid küsimusi ja üleilmastumise olusid. Komitee teeb ettepaneku säästva arengu mõjuhindangute vahend ümber modelleerida, integreerides see sidusasse hindamistsükklisse.

1.1 Selleks peab komitee väga oluliseks, et kõik kaubanduslepingud hõlmaksid nüüdsest peale järelevalvemehhanismi, kus osaleks kodanikuühiskond. Vaid see tagab kontrolli säästva arengu alal võetud kohustuste üle ning valvsuse kaubanduse avamisega kaasnevate riskide ja võimaluste suhtes. Selline mehhanism on kavandatud dünaamilise lähenemisviisi põhiaspekt, mis võimaldab algses uuringus täheldatud riske ja võimalusi ettenähtud tähtaegadel uuesti hinnata.

1.2 Tagamaks, et säästva arengu mõjuhindang oleks kooskõlas säästva arengu eesmärkidega, soovib komitee:

- muuta see *ex-ante*, *in itinere* ja *ex-post* hindamise osaks,
- kooskõlastada see enne läbirääkimiste volitusi tehtava eeluuringu ja viia see läbi õigeaegselt,
- pidada prioriteetseks sotsiaalsete ja keskkonnavalaste riskide tuvastamist, täienduseks majandushinnangule, mida kasutatakse peamiselt selleks, et põhjendada ELi soovi sõlmida kaubandusleping,
- eelistada mõjuhindamisel pigem spetsiifilisemat üksikasjaliku hindamist majandussektorite või leibkondade lõikes, kui säästva arengu iga samba liberaliseerimise koondmõjude mõõtmist, eriti sellise majandusega riikide puhul, kus mitteametliku sektori osakaal on suur,

- muuta säästva arengu mõjuhindang võrdlusaluseks Euroopa Parlamendis peetavas avalikus arutelus „tagajärgede analüüsimise” üle,

- kaasata säästva arengu mõjuhindangus tugimeetmetesse teised Euroopa Liidu poliitikad.

1.3 Selleks, et esitatud andmed oleksid asjakohasemad, soovib komitee kohendada säästva arengu mõjuhindanguid järgmiste sätetega:

- tasakaalustamine kolme samba vahel,
- konsultandid peavad kasutama laia valikut olemasolevaid, eelkõige kvalitatiivseid meetodeid, et välja selgitada kõne all oleva kaubanduslepingu mittemajanduslikud aspektid,
- tuleb välja arendada ökoloogilised lähenemisviisid (oleustsükli analüüs, CO₂-jalajälj, ökosüsteemide teenuste mõõtmine),
- uuringut läbi viiv konsultantide meeskond peaks püüdma süstemaatiliselt kaasata eksperte kõne all oleva kaubanduslepingu partnerriikidest,
- tuleb konsulteerida sotsiaalpartnerite, keskkonnaküsimuste spetsialistide ja äriühingute esindajatega otsustes ja põhjalikes vestlustes,
- tuleb arvestada soospetsiifilist mõju,
- õigus- ja tervishoiuvaldkonna kutsealadel tegutsemise tingimuste analüüs, ning eelkõige nende kutsealade esindajate sõltumatus ja füüsilise puutumatuse tagatis, peaks moodustama ühe säästva arengu mõjuhindangu aspekti.

1.4 Uuendatud osalusprotsessi korraldamiseks soovivad komitee, et:

- uuring jääks kõikides etappides kättesaadavaks kõikidele sidusrühmadele ja partnerriikidele ning sellele lisatakse lühiaruande;
- arutelu kohandatakse tsükli eri etappidele ning see oleks avatud kõikidele kodanikuühiskonna sidusrühmadele ja sellele eraldataks piisavad rahalised vahendid;
- komitee saaks osaleda säästva arengu mõjuhindangute varasemas etapis, koostades arvamuse näitajate valiku ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tuvastamise kohta, ning pakkuda välja konsulteerimise tingimusi;
- komiteel palutaks esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule arvamus „tagajärgede analüüsi” kohta;
- komiteed tunnustatakse olulise partnerina arutelude ja järelemeetmete korraldamises koos partnerriikide kodanikuühiskondadega ja koostöös ELi delegatsioonidega;
- komitee oleks vahendaja, kes tagab, et mõjuhindangu raames kodanikuühiskonnaga konsulteerimine kooskõlastatakse lepingutes sätestatud tulevaste järelevalvemehhanismide kehtestamisega;
- *ex-post* hindamismehhanismis võetak arvesse järelevalvekomitee vahearuaandeid.

2. Säästva arengu mõjuhindangud: vajalik vahend, aga vaja tingimata üle vaadata

2.1 Euroopa Komisjon täpsustab oma teatise „Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika”⁽¹⁾, et soovib pidada intensiivsemaid arutelusid sidusrühmade ja kodanikuühiskonnaga, et paremini mõõta kaubanduspoliitika mõju säästvale arengule. Olles teadlik kaubanduse peadirektoraadi teerajaja rollist säästva arengu mõjuhindangu kasutuselevõtmisel, avaldab komitee heameelt selle üle, et komisjon avab uuesti arutelu meetodiga omandatud teadmiste analüüsimiseks, aga ka selleks, et püüda üle saada selle piirangutest või vajakajäämistest. Kõnealusel ettevalmistavas arvamuses keskendub komitee ettepanekutele, millega tahetakse parandada mehhanismi tulemuslikkust ja selgitada selle otstarvet. Ta püüab vastata säästva arengu mõjuhindangute ühiskondliku ja poliitilise kasulikkuse osas tõstatatud küsitavusele.

2.2 Lissaboni lepingu jõustumisega sai Euroopa Parlament suuremad volitused ja nüüd on ta kaubanduspoliitika küsimustes võrdne Euroopa Liidu Nõukoguga. Esimesel ratifitseerimisel pärast selle lepingu jõustumist, nimelt lepingu ratifitseerimisel Lõuna-Koreaga 2011. aasta märtsis, said sidusrühmad

katsetada parlamendiliikmete uue võimu olulisust, eelkõige tundlikes sektorites. Seega osutub vajalikuks viia kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi eelmine meetod kooskõlla selle institutsioonilise muutusega.

2.3 Komitee märgib suure huviga eespool viidatud komisjoni hiljutise teatise sellesse mehhanismi tehtud muudatusi. Alles jääb kodanikuühiskonnaga peetava aruteluga seotud säästva arengu mõjuhindang koos formaalse kohustusega see uuring läbiraakimise ajal läbi viia ja teha sellest õpetlikud järeldused „seisukohavõtu dokumentis”. Sellele lisandub uus etapp: komisjon teatab, et kaubanduslepingute mõju järele valvamiseks viiakse läbi nende järeelhindamine (*ex-post* hindamine). Kokkuvõttes ilmneb, et poliitilise arutelu üks põhietapp pärast läbiraakimist ja enne lepingu sõlmimist on komisjoni koostatud „tagajärgede analüüs”, mis edastatakse parlamendile ja nõukogule. Edaspidi ei saa säästva arengu mõjuhindangut käsitada ainult töövahendina, mis piirdub lihtsalt läbiraakimistega: see peab moodustama osa kogu poliitikameetmete väljatöötamisest, rakendamisest ja järelevalve tsüklist, mis muudab käesolevas arvamuses esitatud ettepanekud mehhanismi läbivaatamiseks päevakajalisemaks ja ulatuslikumaks.

2.4 Kui ei suudeta mitmepoolselt lepingu suhtes positiivsele järeldusele jõuda, siis integreeritakse üha rohkem maailmamaajanduse säästvama valitsemise aspekte eelkõige kahepoolsetesse või piirkondlikesse vabakaubanduslepingutesse, nii täielikuma hindamistsükli (*ex ante* ja *ex post* hindamine) kasutuselevõtmise kui ka nende sisu abil – säästvat arengut käsitlevad peatükid, mis sisaldavad keskkonnaalaseid ja sotsiaalseid kohustusi.

2.5 Kaubanduse peadirektoraadi ja kodanikuühiskonna vahel toimub juba struktureeritud dialoog⁽²⁾, mis hõlmab infotunde ja arvamustevahetusi kaubandusläbiraakimise eri etappides. Sellega täidetakse kohustust konsulteerida nii Euroopa kui ka partnerriikide kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kui konsultandid koostavad säästva arengu mõjuhindangud. See on ulatuslik eksperiment kodanikuühiskonna dialoogi alal, milles komitee soovib rohkem osaleda.

2.6 Praeguses kahepoolsete või piirkondlike kaubandusläbiraakimise arenemise või jätkamise järgus äratav see teavitus/arutelumeetod lootusi, aga pälviv ka kriitikat⁽³⁾. Majandushindamisele annab märkimisväärse kaalu säästva arengu mõjuhindangutes selliste matemaatilise simulatsioonimudelite laialdane kasutamine nagu kalkuleeritava üldtasakaalu mudelid, mis on mõeldud hindama makromajandusliku poliitika tõhusust, mitte selle – üha laostavama – keskkonnaalast ja sotsiaalset mõju. Säästva arengu mõjuhindangutes esitatud modelleerimise tulemused on sageli intuitsioonipõhised, mis ei ole läbiraakijate ega sidusrühmade jaoks väga informatiivsed, kuna neis ei käsitleta olulisi mõjusid ja need ei ole piisavalt sihipärased.

⁽²⁾ Kaubanduse peadirektoraadi 2010. aasta tegevusaruanne dialoogi kohta kodanikuühiskonnaga http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/february/tradoc_145785.pdf

⁽³⁾ 2010. aasta lõpparuanne avaliku arutelu kohta Euroopa Liidu uue kaubanduspoliitika teemal http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/september/tradoc_146556.pdf

⁽¹⁾ KOM(2010) 612, 9.11.2010.

Mitteametlikku sektorit puudutavate statistiliste andmete puudumise või ebausaldusvääruse tõttu ei arvestata säästva arengu mõjuhinnangutes piisavalt võimalikku mõju kõnealusele sektorile.

2.7 Menetluse osas näitavad mitu uuringut⁽⁴⁾, et säästva arengu mõjuhinnangute koostamisel ja arutelude korraldamisel esineb piiranguid. Läbirääkimiste protsessis liiga hilja tehtavad säästva arengu mõjuhinnangud ei võimalda läbirääkimiste sisu tõeliselt mõjutada ega asjaomaste poolte teadlikkust kõige probleemsematest mõjudest õigeaegselt tõsta. Puuduvad selged reeglid menetluse käigus konsulteeritavate põhiosalejate tuvastamiseks ja valimiseks.

2.8 Juhul kui teatud sotsiaalsete näitajate väärtused finants- ja majanduskriisi tagajärjel muutuvad märkimisväärselt, tuleb alget uuringut täiendada või muuta, et ajakohastada kasutatud andmed ja stsenaariumid ning muuta väljapakutud kaasnevad meetmed asjakohasemaks.

3. Säästva arengu mõjuhinnangute integreerimine sidusasse hindamistsüklisse

3.1 Kuna säästva arengu mõjuhinnangud ei ole osutunud rahuldavaks, sest need annavad teavet liiga hilja, toomata läbirääkimistesse midagi uut ning neil puudub selge poliitiline mõju ja nende üle ei toimu asjakohast arutelu, teeb komitee ettepaneku need dünaamilist lähenemisviisi kasutades üle vaadata. Esiteks peab säästva arengu mõjuhinnangute keskne ülesanne olema eriliste (keskkonnaalaste ja sotsiaalsete) riskide tuvastamine ning nende riskide hindamine ja järelmeetmed aja jooksul. Nende ennetatud ja jälgitavate riskide kohta teabe andmises seisnebki säästva arengu mõjuhinnangute peamine lisandväärtus.

3.2 Hindamine toimub seega nii *ex ante* (ette arvestatavad riskid), *in itinere* (riskide muutumine aja jooksul) kui ka *ex post* (tähteldatud mõju). Säästva arengu mõjuhinnang peab olema enam kui diagnoosimeetod või -vahend, see peaks olema loomult dünaamiline. Seda ei tule seega enam käsitada staatilise töövahendina, tänu millele arvutatakse kolme samba aritmeetilist väärtust, vaid sihiväärse teabe kaastootmise ja jagamise protsessina. See teave omandab „signaali” või häire tähenduse, mis teadvustatakse kodanikuühiskonnale ja läbirääkijatele, kellel on valvuskohustus.

⁽⁴⁾ Anne Chetaille (2005). *Les études d'impact des accords commerciaux sur le développement durable: bilan et perspectives*. (Kaubanduslepingute mõju säästvale arengule käsitlevad uuringud: kokkuvõtte ja välja-vaated) Gret, Pariis.
Ruddy and Hilty (2007). *Impact assessment and policy learning in the EC*. (Mõjuhindamine ja põhimõtete õppimine Euroopa Komisjonis), Sciencedirect.
Pascal Gabriel (2008). *Problématiques environnementales, emploi et cohésion sociale. Un examen des développements politiques au niveau international*. (Keskkonna, tööhõive ja sotsiaalse ühtekuuluvuse probleematika. Rahvusvahelisel tasandil poliitikameetmete arengusuundade uuring), Syndex/tööhõive peadirektoraat.
Ekins and Voituriez (2009). *Trade, Globalisation and Sustainability Impact Assessment*. (Kaubandus, globaliseerumine ja jätkusuutlikkuse mõjuhinnang), Earthscan, London.

3.3 Selleks, et säästva arengu mõjuhinnangu protsess oleks tõhus, tuleb see integreerida sidusasse ELi poliitikameetmete hindamise tsüklisse, mille kõigi ühine eesmärk on säästev areng.

3.3.1 Kõigepealt sidusus kolme samba vahel, keskkonna- ja kliimaperspektiivi vajaliku tugevdamisega, aga sotsiaalses plaanis ka inimõiguste austamise ja inimväärsuse töötingimuste järgimise selgesõnaliste kaalutlustega⁽⁵⁾.

3.3.2 Seejärel sidusus kavandatud poliitika ja tugimeetmete ning kindlaksmääratud riskide ja võimaluste vahel. Soovitused peavad hõlmama kõige laiemas ulatuses ELi poliitikat ja meetmeid (struktuurifondid ja eriprogrammid, arenguabi, globaliseerumisega kohanemise fond, demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend, EIP vahendid). Nende vahendite kavandamisel tuleb vastastikku arvesse võtta säästva arengu mõjuhinnanguid.

3.3.3 Lõpuks sidusus komisjoni kehtestatud eri hindamiste vahel. Eelkõige tuleb selgitada sidet läbirääkimiste volituste eelneva mõjuhinnangu ja säästva arengu mõjuhinnangu vahel. Säästva arengu mõjuhinnangu volitusi võib vajaduse korral kohandada ja läbi vaadata vastavalt sellele, kas enne seda on tehtud ambitsioonikas või, vastupidi, tagasihoidlik ja mittetäielik sotsiaalsete ja keskkonnaalaste riskide uuring.

3.4 Euroopa Parlamendi liikmed, liikmesriikide esindajad ning kodanikuühiskond tuleks sellesse protsessi kaasata täies ulatuses, rohkem kui praegu. Kaubanduslepingu „tagajärgede analüüsi” koostamine komisjoni poolt Euroopa Parlamendile ja nõukogule edastamiseks omandab tsüklis strateegilise mõõtme ja selle arvessevõtmine institutsioonide poolt annab võimaluse koondada kodanikuühiskonna dialoog poliitilise arutelu otsustaval hetkel.

3.5 Säästva arengu mõjuhinnanguid tuleb laialdaselt levitada ja kohandada neid meie strateegiliste majanduspartneritega (Ameerika Ühendriigid, Hiina, Venemaa, Jaapan, India, Brasiilia) vabakaubanduslepingute üle peetavate läbirääkimiste praeguste ja tulevastele volitustele, hõlmates aspekte, mis on seotud ÜRO majandus- ja sotsiaalõiguste protokolliga ning intellektuaalomandi õigustega, riigihanke eeskirjade ja investeerimislepingutega.

4. Asjakohasema teabe andmine

4.1 Selleks, et võimalikke positiivseid või negatiivseid tagajärgi võetaks tegelikult arvesse, on kindlasti vaja edastada tulemused läbirääkijatele arutelude varajases etapis. Uuringud tuleb kõikides arenguetappides hoida kättesaadaval kõikidele sidusrühmadele ja partnerriikidele. Kuigi uuringu läbiviimise kestus lühendati üheksale kuule, tuleb see tähtaeg ette näha partnerriikidega arutelu protsessi tugevdamiseks.

⁽⁵⁾ Teabearuanne „Inimväärne töö ja säästev areng Vahemere piirkonnas”, EMSK, september 2010.

4.2 Selleks, et vastata säästva arengu mõjuhindangute tarvilikust puudutavale kriitikale, tuleb loobuda üldsõnalisusest ja koondmõjude (majanduslik versus keskkonnaalne versus sotsiaalne mõju) kvalitatiivsest mõõtmisest. Prioriteetseks tuleb pidada spetsiifiliste keskkonna- ja sotsiaalriskide, nagu ka potentsiaalsete riskide käsitlemist nendes valdkondades täienduseks majanduslike võimaluste vajalikule mõõtmisele, mis osutuvad enamikus mudelites antud konstruktsiooni kohaselt positiivseks. Need on tegelikult ajendanud kõnealuste lepingute üle peetavaid läbirääkimisi alates mõjuhindangust enne volitusi.

4.3 Keskkonnaalaste ja sotsiaalsete riskide hindamine tuleb läbi viia võimalikult laiema kättesaadavate meetodite valimiga, alates kvantitatiivsetest meetoditest kuni kvalitatiivsemate meetoditeni, mis on spetsiaalselt mõeldud teabe andmiseks kõne all olevate majanduspoliitikate mittemajandusliku aspekti kohta, nt soospetsiifiline mõju, toiduga kindlustatus või toiduohutus. Eelkõige väärivad täiendavat arendamist ökoloogilisemad lähenemisviisid, nagu olelustusikli analüüsid, CO₂-jalajalg, mõju bioloogilisele mitmekesisusele. Veel üks aspekt on sihtsektorites tööhõive ja inimväärse töö osas kvalitatiivsete meetodite kasutusele võtmine sotsiaalsete tagajärgede hindamiseks.

4.4 Selles küsimuses peaks komisjon esitama pakkumiskutse juhistes selge nõude sotsiaal- ja/või keskkonnaküsimuste spetsialistide osas. Kaasata rohkem partnerriikide ja ILO või koguni WHO või vajaduse korral FAO eksperte, eelkõige suures osas mitteametliku tegevusega majanduste puhul, on tungivalt soovitatav. Peale selle peavad konsultandid analüüsima vabakutselistel õigus- ja meditsiinierialadel tegutsemise tingimusi, et anda teavet nende huvide ja füüsilise puutumatus seadusliku kaitse kohta.

4.5 Tähelepanuta ei tohi jätta Euroopa-sisest mõju, eriti säästva arengu mõjuhindangutes, mis puudutavad strateegilisi partnereid, eelkõige tööhõive või ümberstruktureerimise alal. Selles valdkonnas on sotsiaalpartnerite kaasamine väga oluline, kaasa arvatud selleks, et välja selgitada võimalikud pinged sotsiaalsete ja keskkonnaalaste eesmärkide vahel, pidades silmas õiglast üleminekut ökoloogilisele ja kaasavale majanduskasvule. Valdkindliku teabe päringutega tuleb süstemaatiliselt pöörduda komitee tööstuse muutuste nõuandekomisjoni ja Euroopa valdkondliku sotsiaaldialoogi komiteede poole, kelle tegevuskavasse kuuluvad kaubavahetusküsimused. Sotsiaalpartneritega peetud otsesed vestlused lisavad mõjuhindangu tulemustele õiguspärasust.

4.6 Peale selle peavad rahvusvaheliste ettevõtete vabatahtlikud ja/või läbirääkimiste teel kokku lepitud ettevõtte sotsiaalse vastutuse kohustused, samuti rahvusvahelised raamlepingud saama järk-järgult säästva arengu mõjuhindangute teabelementideks.

4.7 Partnerriikide suutlikkuse tugevdamisele pühendatud rahalised vahendid ja inimressursid (ekspertteadmised – eelkõige keskkonna- ja sotsiaalvaldkonnas, konsultatsioonimehhanismid) on säästva arengu mõjuhindangute kvaliteedi võti ja järelevalverühma stiimul. Arengu ja koostöö peadirektoraadi ning

kaubanduse peadirektoraadi vahelist kooskõlastamist selles valdkonnas tuleb süvendada ja arendada, ühendades sellega uue Euroopa välisteenistuse programmitöö.

4.8 Vabakaubanduslepingu mõju kaubanduslepingu välistele riikidele või äärepoolseimatele piirkondadele tuleks järk-järgult integreerida kohalike ekspertide ja kodanikuühiskonna panusega, et mõõta kaubandusvoogude muutuse keskkonnaalaseid ja sotsiaalseid tagajärgi nendes riikides ja piirkondades.

4.9 See läbirääkijatele ning tulevastele hindajatele tarviliku diagnostika lähenemisviis peab väljenduma komisjoni poolt 2006. aastal väljatöötatud säästva arengu mõjuhindangute praktilise juhendi⁽⁶⁾ läbivaatamises ning selle juhendi läbivaatamisse ja rakendamisse tuleb olulisel määral kaasata arengu ja koostöö peadirektoraadi, tööhõive peadirektoraadi, keskkonna peadirektoraadi, kliimameetmete peadirektoraadi ning tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi eksperdid.

5. Kodanikuühiskonna osalemise protsessi läbivaatamine

5.1 Paljud neist soovistest vastavad kaubanduse peadirektoraadi 2010. aastal uue kaubanduspoliitika teemal korraldatud avalikus arutelus osalenute väljendatud ootustele, kes andsid selles arutelus kriitilise hinnangu. Samamoodi nagu säästva arengu mõjuhindangud peavad kuuluma sidusasse poliitikameetmete hindamise tsükliks, tuleb järelikult arutelu dünaamiliselt läbi mõelda tsükli eri etappidele kohandatud protsessina ja see peaks tuginema heade tavade loetelul.

5.2 Institutsiooniliste arutelude raames võiks kaasata komitee konkreetse säästva arengu mõjuhindangu väljatöötamise varasemas etapis, kus ta koostaks arvamuse sotsiaalsete või keskkonnanäitajate valiku kohta või tugimeetmete kindlaksmääramiseks, samuti ettepaneku tegemiseks asjakohasemate arutelmehhanismide kohta.

5.3 „Tagajärgede analüüsimisest” Euroopa Parlamendis ootab kodanikuühiskond, et komisjon võtaks arvesse seda, kuidas läbirääkijad on arvesse võtnud säästva arengu mõjuhindangute järeldused ja teatud peatükkidesse tehtud muudatused, et vältida tuvastatud takistusi.

5.4 Algne uuring on vaja lisada järelevalve ja varajase hindamise mehhanismi (2 kuni 3 aastat), mis võimaldab tihedas koostöös kodanikuühiskonnaga täheldatud mõjusid täpsustada ja vajaduse korral läbi vaadata, samuti tuvastada uusi riske. Järelevalve ja hindamine peavad keskenduma riskidele ja nende muutumisele aja jooksul ning tugimeetmete tõhususele.

⁽⁶⁾ Säästva arengu mõjuhindangute praktiline juhend, kaubanduse peadirektoraat: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/march/tradoc_127974.pdf

5.5 Komiteel on selleks, et vastata uuele säästva arengu mõjuhindangut hõlmavale hindamistsüklile, olemas kolmandate riikide kodanikuühiskondade suurte osadega väljakujunenud suhete võrgustik. Ta võib seega täita aruteludes ühendavat rolli. Ta on teatavates läbirääkimiste etappides juba omandanud kogemuse partnerriikide kodanikuühiskondadega dialoogi korraldamiseks.

5.6 Need komitee alalised geograafilised rühmad, mis vahetavad teavet kolmandate riikide kodanikuühiskonnaga, on oluline eelis selleks, et korraldada kõikide kodanikuühiskonna koostisosadega lepingute järelevalvekomiteede tuumikud. Nendest assotsiatsiooni- või partnerluslepingute eri aspektides dialoogi või konfrontatsiooni alal kogenud EMSK tööorganitest saab eelistatud aruteluplatvorm kaubanduslepingus saavutatud tasakaalu küsimustes. Iga ühendatud struktuur annab geograafilisel baasil kohapealsed ekspertteadmised rahvusvahelise kaubanduse ja säästva arengu empiiriliste seoste kohta.

5.7 Cariforumi lepingus sisalduv järelevalvemehhanism vastab kogu lepingu rakendamise ristjärelevalve vajadusele kodanikuühiskondade pilgu all. Lõuna-Korea järelevalvemehhanism võimaldab järgida lepingu säästva arengu peatükki. Nende järelevalvemehhanismide kehtestamine võimaldab otsustavalt

Euroopa võetud säästva arengu alaste kohustuste usaldusväärsust. Säästva arengu mõjuhindangu kvaliteedist sõltub järelevalve edasine kehtivus ja usaldus selle aruteluprotsessi poolte vahel. Sellepärast kordabki komitee oma huvi lisada kõikidesse kaubanduslepingutesse järelevalvekomitee.

5.8 Komitee toetab kaubanduse peadirektoraadi koostööl põhinevat lähenemisviisi, mille eesmärk on viia igasse lepingusse sisse säästvat arengut puudutav punkt, mis sisaldab sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid kohustusi. Säästva arengu mõjuhindamine on osa sellest stiimulipõhisest lähenemisviisist, näidates empiirilisel ja praktilisel viisil selles valdkonnas kaubanduse pakutavaid võimalusi, samuti üleminekusätteid või vajalikke kohanemis-, kompensatsiooni- või kaitsemeetmeid, mille eesmärk on kõrvaldada või vähendada sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid riske kooskõlas lepingus sisalduvate kohustustega.

5.9 Cariforumi lepingu järelevalve kontaktpunktina toimiv komitee tugineb kodanikuühiskonnaga varem ülesehitatud sidemetele. Ta arendab partnerlust ka Lõuna-Korea kodanikuühiskonnaga, et jätkuvalt jälgida, et kehtestataks ettenähtud järelevalvemehhanismid. Osalusprotsessi läbivaatamiseks tuleb õppida Tšiiliga sõlmitud lepingu esimese *ex-post* hindamise järeldustest.

Brüssel, 5. mai 2011

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON